

Agnes Ravatnová

PTAČÍ TRIBUNÁL

Rafinovaný příběh dvou zlomených duší pod jednou střechou

plus

Ptačí tribunál

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Agnes Ravatnová

Ptačí tribunál – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Agnes Ravatnová
PTAČÍ TRIBUNÁL

Agnes Ravatnová
PTAČÍ
TRIBUNÁL

přeložila
Eva Dohnálková

plus

This translation has been published with the financial support of NORLA, Norwegian Literature Abroad.

Tento překlad vychází s laskavou finanční podporou literární agentury NORLA.

© Det Norske Samlaget 2013

Norwegian edition published by Det Norske Samlaget, Oslo

Published by agreement with Hagen Agency, Oslo

Translation © Eva Dohnálková, 2018

Original design © Egil Haraldsen & Ellen Lindeberg | Exil design

ISBN tištěné verze 978-80-259-0799-3

ISBN e-knihy 978-80-259-0818-1 (1. zveřejnění, 2018)

Když jsem procházela ztichlým lesem, zrychloval se mi tep. Čas od času zakřičel pták, ale jinak mě obklopovaly jenom holé šedivé listnáče, mladý spletitý les, tu a tam nějaký ten modrozelený jalovec v bledém dubnovém slunci. V místech, kde úzká lesní silnička zahýbala kolem skály, se vynořila zanedbaná alej vzpřímených bílých bříz. Na vrcholku každé z nich jako rozestavěné hnízdo trůnil propletenec větví. Na konci aleje stál vybělený plaňkový plot a branka. Za brankou: dům. Stará dřevěná vilka se štípanými břidlicovými taškami.

Neslyšně jsem za sebou branku zavřela, dala se přes dvůr a vyšla po několika schodech až ke dveřím. Zaklepala jsem, ale nikdo neotevřel. Nepatrně jsem se zachvěla. Odložila jsem tašky na schody, sešla dolů a vydala se po kamenných dlaždicích, které jako nějaká cestička obtáčely dům. Vpředu se otevíral výhled do krajiny – na nafialovělé hory se sněhovými záplatami na druhé straně fjordu. Pozemek z obou stran obklopovala křoviska.

Muž stál v dolní části zahrady u několika útlých stromků, měl tmavě modrý vlněný svetr a rozložitá záda. Když jsem zavolala na pozdrav, lekl se. Otočil se, mávl mi a zamířil ke mně. Po šedožluté zemi. V těžkých pohorkách. Nadechla jsem se. Tvář a tělo čtyřicátníka a vůbec nevypadal jako člověk, který potřebuje pomoc. Zakryla jsem své

překvapení úsměvem a udělala pár kroků jeho směrem. Byl robustní a snědý. Když ke mně natáhl ruku, nepodíval se mi do očí, hleděl stranou.

Sigurd Bagge.

Allis Hagtornová, řekla jsem a slabě jsem jeho velkou ruku stiskla.

Nic v jeho pohledu nenaznačovalo, že by mě poznal. Možná ale jenom uměl dobře předstírat.

Kde máte věci?

Vzadu.

Zahrada za ním byla jedna velká, zimou zešedlá tragédie plná mrtvých keřů, vlhké slámy a šípkových růží. Brzy přijde jaro a z tohohle bude úplná džungle. Všiml si, jak jsem se vyděšeně zatvářila.

Ano. Něco na práci tu bude.

Usmála jsem se a přikývla.

Zahradu má na starosti manželka. Potřeboval jsem někoho, kdo by s tím pomohl, dokud bude na cestách.

Šla jsem za ním kolem domu. Vzal každou tašku do jedné ruky a vešel do předsíně.

Odvedl mě do prvního patra, hlučně stoupal po starém schodišti. V jednoduše zařízeném pokoji jsem měla úzkou postel, komodu a psací stůl. Vonělo to tam čistotou. Postel byla povlečená květovanými povlaky.

Hezký pokoj.

Bez odpovědi se otočil, sklonil hlavu a vyšel ven, kývnutím mi naznačil, kde mám koupelnu, sešel zpátky dolů, já za ním, ven z domu a za roh, přes dvůr až k malé kůlně na nářadí. Když mi otevřel dveře a ukazoval na stěny: hrábě, rýč, sochor, dřevo vrzalo. Tu nejvyšší trávu budete muset vzít kosou. Jestli víte jak?

Přikývla jsem. Polkla.

Tady najdete většinu náradí. Zahradnické nůžky, pokračoval. Byl bych rád, kdybyste zvládla nějak upravit ten živý plot. A řekněte mi, kdyby vám nějaké vybavení chybělo, dal bych vám peníze.

Ani se neobtěžoval se na mě podívat, když mluvil. Byla jsem tady na výpomoc a odstup si bylo třeba udržovat od první chvíle.

Odpovědělo na ten inzerát hodně lidí? vyhrkla jsem.

Sotva se na mě zpod černé ofiny podíval.

Bylo jich dost.

Připadalo mi, jako by tu aroganci hrál, ale musela jsem to překousnout. Byla jsem jeho majetek, mohl si dělat, co chtěl. Pokračovali jsme kolem domu, dolů do zahrady, kolem ovocných keřů a stromů podél kamenné zídky. V ostrém syrovém vzduchu byla cítit hlína a uschlá tráva. Překročil nízkou železnou branku a otočil se na mě. Zarezla napevno, řekl, možná si s tím budete umět poradit. Překročila jsem branku a šla jsem za ním. Za zahradou se přímo ke fjordu svažovaly prudké schody s vysokými stupni. Cestou dolů jsem je počítala a skončila jsem přesně na čísle sto. Zůstali jsme stát na nevelkém zděném mole, vpravo vedle něj byl zanedbaný lodní domek. Stěny skalisek kolem nás tvořily půlkruh a z obou stran chránily kotviště před cizími pohledy. Připomínalo mi to místo, kde jsem se před téměř třiceti lety naučila plavat, u prázdninového domu, který si od někoho vypůjčili moji rodiče.

Tady je vážně hezky.

Plánuju ten domek časem strhnout, řekl s odvrácenou tváří. Vítr od fjordu mu povíval ve vlasech.

Máte loďku?

Ne, odvětil. No. Tady pro vás moc práce nebude. Ale tak aspoň jste viděla, jak to vypadá.

Otočil se a začal stoupat do schodů.

Jeho ložnice se nacházela v přízemí, za kuchyní a jídelnou, měla okno do zahrady. Za ložnicí měl pracovnu.

Většinu času trávím tam. Moc mě vídat nebudete a chtěl bych, abyste mě pokud možno vyrušovala co nejméně.

Pomalou jsem přikývla, jednou, abych naznačila, že chápu, jak je to důležité.

Auto bohužel nemám, ale mám kolo, na kterém jsou brašny. Obchod je dva kilometry odtud, na hlavní silnici se dáte na sever. Snídani budete připravovat v osm hodin: dvě natvrdo uvařená vejčička, slaneček, dva krajíce tmavého žitného chleba a černá káva bez mléka, vypočítával mi.

O víkendech máte v zásadě volno, ale jestli tady budete, můžete snídani nachystat o hodinu později než normálně. Oběd je v jednu. Večeře v šest a po ní káva a koňak.

Pak zmizel do své pracovny a já měla klid se trochu porozhlédnout po kuchyni. Vybavení bylo většinou používané, ale kvalitní. Vytahovala jsem šuplíky a otevírala skříňky a snažila se způsobit co možná nejméně hluku. V lednici byl kus tresky, kterou jsme si měli dát k večeři.

Ubrusy ležely v nejspodnějším šuplíku, jeden jsem vybrala a rozprostřela ho na stůl, pak jsem pro nás co nejtíšeji prostřela. Na vteřinu přesně v šest hodin vyšel z pracovny, odtáhl si židli a posadil se na kratší straně stolu. Čekal. Táč s rybou jsem položila doprostřed stolu, mísu s bramborami jsem postavila před něho. Odtahovala jsem si židli a chystala si sednout, ale prudkým pohybem ruky mě zarazil.

Ne. Vy jíte až pak.

Díval se před sebe.

To je moje chyba, možná jsem to neřekl dost jasně.

V krku se mi udělal knedlík, popadla jsem svůj talíř a bez slova ho spěšně odnesla na linku, celá shrbená, úplná chudinka.

Zatímco jedl, napustila jsem si dřez a umyla hrnce a naběračky. On tiše jedl, záda rovná jako pravítko, a ani od jídla nezvedl pohled. Neohrabaně jsem postavila na kávu, z prosklené skříňky za ním vyndala koňak, a když odložil příbor, sklidila jsem ze stolu. Kávu jsem nalila do hrnku, koňak do broušené skleničky, postavila si to na ták a celé mu to s roztřeseným cinkáním donesla. Když vstal, poděkoval za jídlo a vrátil se do své pracovny, teprve potom jsem si sedla ke stolu a snědla svoji vystydou porci. Brambory jsem si přelila máslem, které už začínalo tuhnout. Pak jsem umyla zbytek nádobí, utřela stůl a lavici a odešla do pokoje. Vybalila jsem si věci. Oblečení, ponožky a spodní prádlo uložila do komody, knihy vyskládala na sebe na psací stůl. Zkontrolovala jsem, že telefon je vypnutý a pak jsem ho zavřela do šuplíku v psacím stole. Už nikdy ho nezapnu, jenom v případě nouze. Pak jsem úplně bez hnutí seděla, bála jsem se, že bych mohla způsobit nějaký hluk. Zesponu se žádné zvuky neozývaly. Nakonec jsem se umyla a šla spát.

Ta kosa měla určitě tupou čepel. Proklínala jsem vlhkou zažloutlou travu, která přede mnou uhýbala bez ohledu na to, jak silně a jak rychle jsem ji podtínala. Bylo zataženo a vlhko. On odešel do své pracovny hned po snídani. Když jsem šla ven, zahlédla jsem se v zrcadle. Vypadám jako v nějakém převleku, napadlo mě. Staré kalhoty, ve kterých jsem jednou v létě, dobře před patnácti lety u našich natírala dům. Našla jsem je doma ve skříni spolu s košilí zastříkanou od barvy při balení dva večery zpátky. Naši se se mnou s úlevou rozloučili, když jsem druhý den ráno odcházela na autobus.

Ze sečení mě začínala bolet záda. Pod košilí jsem se potila. Bzučel kolem mě drobounký hmyz, sedal mi do vlasů, na čelo, svědilo to. Pořád jsem se musela zastavovat, sundávat si rukavice a mnout si tvář. Dlouhé zežloutlé trsy uschlé trávy se tam roztahovaly jen tak ze zlé vůle. Zabírala jsem kosou ze všech sil.

Být vámi, vzal bych na to spíš hrábě.

Okamžitě jsem se otočila, stál tam Bagge. Musela jsem vypadat jako šílenec, tvář posetou rudými skvrnami v patnáct let starých hadrech. Ofina se mi přilepila na kůži, bezděčně jsem si rukou přejela po čele a hned jsem cítila, jak se mi tam zachytává hlína z rukavice.

Když je tráva vlhká, tak je kosa většinou k ničemu.

Ano, pokusila jsem se rezignovaně pousmát sama nad sebou.

A nezapomeňte na oběd, řekl a poklepal si na zápěstí, aby naznačil, že se to blíží. Otočil se a odešel. Rychle jsem se pak podívala směrem k domu, do okna pracovny. Tam tedy předtím stál a pochybovačně na mě shlížel, jak se tu neuměle potýkám se zahradou, a nakonec to nevydržel a musel sejít ke mně. Mrzelo mě to. Zanesla jsem kosu zpátky do kůlny a pověsila ji zase na zeď. Popadla jsem kovové hrábě, šla zase dolů a nemilosrdně hrabala zem, až jsem kolečko tou uschlou kluzkou trávou naplnila.

Kolo stálo v přístřešku na dřevo za kůlnou. Starý rychlý šedý peugeot s úzkými galuskami a s berany, cesta do obchodu trvala deset minut. Byl to malý obchůdek v zatáčce, hned za mostem. Čas se tam zastavil. Když jsem otevírala dveře, nepříjemně to nade mnou cinklo. Jiní zákazníci tam nebyli. Postarší prodavačka za pultem sotva kývla hlavou, když jsem ji pozdravila. Police s trvanlivými potravinami, ubrousky a svíčkami, nějaké chleby, mléčné výrobky a jeden mrazák, ovoce a zelenina se samoobslužnou váhou.

Prodavačka jestřábím zrakem sledovala, jak jí tam bloudím mezi poloprázdnými regály, ten kritický pohled se nedal vyložit jinak. Poznala mě. Všechno se ve mně stáhlo, brala jsem zboží a neobratně je vkládala do košíku, měla jsem sto chutí ho odložit a odejít. Nakonec jsem šla platit, vyndávala jsem zboží na pult, aniž jsem se jí podívala do očí. Ona ho zcela bez výrazu markovala. Vrásčité ruce, vrásky na kůži, drobná ústa s povislými koutky; je taková, pomyslela jsem si s úlevou, když jsem jela zpátky, se mnou to nijak nesouvisí, je to její životní postoj.

Svištěla jsem na úzkých pláštích k domovu, fjord na levé a vlhkou černě se blyštící skalní stěnu na pravé straně, se zbožím v brašně upevněné na zadním kole, míjela mě auta přemísťující se mezi městy, prudkou svažitou šterkovou cestou, přes les. Kolo jsem zaparkovala k hrani vyskláda-

ného dřeva. Štěrk mi zakřupal pod nohama, vstoupila jsem do chodby, přešla jsem ji. S celým tímhle místem je něco v nepořádku, že manželé žijí tady, nestarají se o zahradu, nemají auto, on je celý den v pracovně. Manželka nikde. Vyndala jsem nákup a začala připravovat večeři.

Nemohla jsem se pohnout. Tělo jsem měla těžké a neohebné jako ztuhlá železná vrata. Dlouho jsem ležela a dívala se na suky ve stropě, pak jsem se zvládla překulit z matrace na zem. Jaká pitomost. Kdy jsem naposledy nějak fyzicky pracovala? Nikdy. A pak mě najednou napadne, že budu několik hodin hrabat trávu a hlava nehlava kopat do ztvrdlé země.

Servírovala jsem mu snídani a nepěkně jsem se mezi stolem a kuchyní potácela. Styděla jsem se, věděla jsem, že ho mé neobratné pohyby rozčilují. Když jsem mu měla nalít kávu, hlasitě jsem hekla, těžko říct, koho z nás dvou to deprimovalo víc.

Včera jsem to na zahradě trochu přehnala, řekla jsem opatrně, omluvně.

On místo odpovědi zakašlal a díval se kamsi mimo.

Pak beze slova odešel do pokoje. Potom jsem sama popíjela nakyslou kávu a moje nálada se přitom značně zhoršila. Den předtím na zahradě, to jsem na sebe byla tak pyšná, odklízela jsem tam ze země uschlou trávu, doufala jsem, že mě z okna vidí. Teď jsem měla pěkně ztuhlá záda.

Další den to bylo ještě horší, nedokázala jsem udělat krok. Celý den jsem se vyhýbala tomu, že bych si sedla, protože jsem věděla, že bych se nedokázala zvednout. Nadšení do práce na zahradě mi vydrželo jeden den. Takhle to bylo

vždycky. Do všeho jsem se vrhala s velkým zápalem a nikdy jsem nic nedokončila. Pokaždé totéž. Bezbřehé nasazení, než mě to zakrátko poté omrzelo. Neměla jsem žádnou výdrž, vůli dotahovat projekty do konce. Doufala jsem, že právě tohle se změní – síla vůle a sebedisciplína. Ale v tom to právě spočívalo, vybudovat pevnou vůli by vyžadovalo pevnou vůli. Stabilnější osoba, tou se musím stát, musím si vybudovat pevnější charakter. Jestli ne teď, tak nikdy. Tady mám všechno to málo, co k tomu potřebuju – samotu, volné dny, několik předem daných povinností, nikdo mě tu nesleduje, nikdo tu o mně nemluví a mám tu zahradu sama pro sebe.

Sedmého dne večer, když jsem před něj na stůl položila ták s kávovým servisem a sklenkou koňaku a chtěla odejít, mě pohybem ruky zarazil. Bylo úterý. Vařila jsem mu večeře týden a už mi došly nápady. Dnes: kuře na estragonu. Pondělí: rybí karbanátky se smaženou cibulkou. Neděle: telecí pečeně. Sobota: hovězí pečeně. Pátek: pečený pstruh s okurkovým salátem. Čtvrtek: párky s bešamelovou omáčkou. Středa: vařená treska.

Allis.

Bylo to poprvé, co mě oslovil jménem.

Ano?

Přineste si hrnek a skleničku a posadte se.

Udělala jsem, co mi řekl. Jistou rukou mi do tenkého porcelánového šálku nalil kávu.

Tak jste tu nakonec už týden, prohlásil a sjel očima na hranu stolu.

Já neřekla nic.

Líbí se vám tady? vzhlédl.

Ano.

Dovedete si představit, že byste tady ještě nějaký čas zůstala?

Ano, rozhodně. Děkuju.

První výplatu dostanete až po prvním měsíci. Vyhovuje vám to tak?

Přikývla jsem.

Máte nějaké otázky?

Trochu jsem zaváhala.

Už víte, jak dlouho tady pro mě budete mít práci?

Potřebuju pomoc s domácností a se zahradou, dokud bude moje žena na cestách. Pro začátek tedy celé jaro a léto.

To se mi hodí.

Do malé skleničky mi nalil koňak. Pak svoji sklenku pozvedl k té mojí.

Tak na to si připijeme.

Zvedla jsem skleničku a bez přemýšlení jsem jí opatrně přitukla o jeho. Téměř neslyšné cinknutí. Mlčeli jsme. Nezdálo se, že by po tomhle měl ještě chuť nějak konverzovat, jen pod ofinou tmavých vlasů vraštil čelo. Dopila jsem kávu, vyprázdnila sklenku, a než dopil on, zvedla jsem se od stolu a pustila se do nádobí. Když jsem oplachovala porcelán, zaslechla jsem, jak odsunuje židli. Zmizel k sobě do pokoje. Polil mě studený pot, když jsem si uvědomila, že se rozhodlo, že tady zůstanu, ale zároveň mě to i hřálo u srdce. Mám kde zůstat, nemusím se vracet zpátky, můžu žít v klidu tady.

Několik slunečných dnů a zahrada začala prosychat. Nakonec jsem i při práci s kosou získala jistý grif a zůstávalo za mnou krátké pichlavé strniště. Potila jsem se v chladném vzduchu. Bledé odpolední slunce zapadalo za hory a já měla ztuhlá záda. Rozhlédla jsem se. Tu a tam už se objevovaly jarní květiny. Jeden den s sebou přinesl sněhovou přeháňku, druhý den se objevil motýl, nebyl v tom žádný systém. Přejížděla jsem hráběmi po zemi, vyhrabovala suchou trávu a plevel a všechno to v kolečku odvážela na kraj zahrady. Pod plevelem se objevovaly staré záhony černé zatvrdlé hlíny. Ještě jsem na ně nesáhla, možná jsou tam dole nějaké cibulky a semínka a život, co proniknou na povrch. Stávalo se, že jsem se v průběhu práce otočila, podívala se směrem k domu a zahlédla jsem Baggeho v okně, vždycky se pak přesunul jinam, nepřišla jsem na to, jestli tam stál a díval se na mě, nebo jestli zrovna jenom procházel. Odvezla jsem náčiní do kůlny, o zeď pod verandou oklepala holínky, aby z nich opadalo bahno, a šla do své koupelny. Napustila jsem si vanu, ponořila se do vody a vydrhla ze sebe všechnu hlínu, nadšená z téhle nové životní šance. Pracovat pod širým nebem, pocítit to na těle, nabrat do plic čerstvý vzduch. Nikdy jsem si nemyslela, že změna je možná. Ne sama od sebe. Nikdy. Čas od času mě to napadlo, uklidňující myšlenka, která člověka stejnou

měrou i sklíčí, protože jsem nevěřila tomu, že by to mohlo být možné. Ale teď. Zavázat se k tomuto: k práci na zahradě. Vyčistit to dole pod domem, přimět věci růst. Právě tam jsem mohla nalézt svoji spásu, tam dole jsem mohla vybudovat jakési já, konzistentní já, tam, kde nebylo nic z toho starého, co se na mě lepí. Očistit se, zbavit se viny, mít v duši čisto. Vytáhla jsem špunt a dívala se, jak voda mizí. Tělo a vlasy jsem si pod sprchovou hlavicí opláchla dočista a vylezla jsem z vany. Slyšela jsem Baggeho, jak přešel dole v přízemí. Že by on byl čistý? Osušila jsem se, oblékla a odešla do svého pokoje. Z okna jsem viděla, jak přešel dvorek a jde do zahrady, že by na inspekci, velkými botami dupal po uschlých trsech trávy, sledovala jsem jeho záda, když míjel ovocné stromy a pak zamířil ke kamenným schodům vedoucím k molu. Sevřel se mi žaludek, muži, pomyslela jsem si, jak jsou přitažliví. Někteří z nich. Jejich hlasy, ramena. Rychle jsem vyšla z pokoje a zkusila dveře naproti v chodbě. Byly zamčené. Zarazila jsem se u schodů a zvažovala, jestli neseběhnout dolů a bleskově se tam neporozhlédnout. Jen z té myšlenky se mi rozbušilo srdce. Nechala jsem to plavat.

Jeho koupelna se nacházela napravo v chodbě – vydlážděná staršími kachlíčky, s obyčejným záchodem a sprchou za závěsem. Měla jsem za úkol tam jednou týdně vytrít podlahu a uklidit. Říkal, že den si můžu vybrat sama, ale jak dodal, vůni čisticího prostředku cítí nejraději s přícho-dem víkendu.

Napouštěla jsem v kuchyni vodu do kbelíku a viděla ho, jak schází do spodní části zahrady. Byl mohutný a vysoký a když vcházel do místnosti nebo vycházel ven, musel se vždy sklonit. Venku chodil pomalu a vzpřímeně, nosil těžké pohorky, vždy se ale pohyboval potichu, i přesto, jak byl obrovský. Při pohledu na něj jsem si z nějakého naprosto neznámého důvodu vzpomněla na staroseverského boha Baldra. Ráda jsem se dívala na Baggeho záda. Líbilo se mi sledovat, jak chodí. Vždycky nosil košili, večer, jakmile se ochladilo, si přes ni natáhl hrubý tmavě modrý vlněný svetr. Já jsem ho vůbec nezajímala, nic ho nezajímalo. Nic, kromě toho, co se odehrávalo v jeho pracovně. Ať už šlo o cokoliv. Snažila jsem se nebýt zvědavá. Snažila jsem se hledět si svého, snažila jsem se přemýšlet o tom, co bude se zahradou, kterou jsem nakonec vzala za svou, a co budu vařit. Po večerech jsem sepisovala seznamy věcí, které mám, co je potřeba dokoupit, co budu vařit, co můžu udělat z různých zbytků, abych úplně všechno maximálně

využila. Díky tomu se mi dařilo držet myšlenky na uzdě. Dokázaly se totiž někdy až moc lehko rozběhnout k něčemu o dost horšímu.

Dvířka skříňky nad umyvadlem nepatrně cvakla. Byla tam ale jenom analgetika, náplasti, repelent, zastříhovač vousů a úplně obyčejný deodorant. To mě překvapilo, skoro bych přísahala, že nějaké léky bere. Když jsem pak papírovou utěrkou otírala zrcadlo, zachytila jsem svůj pohled. Pohled člověka, který se právě dopustil něčeho, o čem ví, že to není správné, to bylo zcela zřejmé. Ten pohled jsem viděla už stokrát. Tak už dost, řekla jsem si, buď hodná.

Psalí, že keře se mají prořezávat před rozpukek, ale už nic o tom, kdy by ten rozpukek měl přijít. Posadila jsem se na stoličku k prvnímu černému rybízu, důkladně jsem si prohlížela větve. V knihovničce jsem naštěstí našla knihu o zahradničení, informace ale rozhodně nedostačovaly. Zvykla jsem si vést sama se sebou v zahradě nekonečný vnitřní rozhovor, od rána do večera. Probírala jsem všechna možná témata. Vždycky jsem si myslela, že kdybych se někdy zbláznila, rozhodně nebudu patřit k těm, co chodí po městě a mluví si pro sebe, protože já bych neměla co říct. Ale tady, v tomhle tichu, s rukama v chladné vlhké hlíně, nebo když jsem vozila suché větve, jsem si v duchu neustále něco vykládala, vedla nekonečné rozhovory sama se sebou. Jindy jsem si vsugerovala, že vedu dialog s dalšími lidmi, a celé hodiny jsem diskutovala a argumentovala. Všechny své vnitřní diskuse jsem prohrávala. Naslouchala jsem víc svým smyšleným odpůrcům než sama sobě, jejich argumenty bývaly vždycky pádnější. Na ostatní lidi býval vždycky větší spoleh než na mě.

Nejdříve jsem rybízu ostříhala větvičky, které vypadaly, že je spálil mráz, pak ty, co se skláněly k zemi. Nakonec ty nejstarší vespod. Z letokruhů na ustřižené větvi se zdálo, že keře nikdo neprobíral dobrých sedm, osm let. Přišlo mi zvláštní, že Bagge a jeho žena zahradu takto zanedbávali.

Potom jsem s nůžkami vyrazila ke kamenitému svahu, ve kterém rostly lísky. Když je ostříhám teď, možná se pak urodí dost ořechů. Bloumat po zahradě a dle nejlepšího svědomí provádět drobné operace mě těšilo, ale ve hře bylo také to balancování na tenké hranici sebepoznání. Měla jsem dobrý důvod utlumit svá předchozí očekávání. V centru všeho, co jsem znala, se skvěly mé nedostatečné znalosti o zahradě, rostlinách a hlíně. Nevěděla jsem nic, nikdy mě to nezajímalo, pokud šlo o zahrady, nemohl být můj komplex méněcennosti větší. Že hlína prostě nemůže být jenom hlína, že se do ní musí přidávat nějaké hnojivo nebo výživa. Že to příroda nedokáže zařídit sama. To jsem považovala za značnou překážku. V kůlně ležely staré pytlíky se semínky, ale co na nich z druhé strany stálo, nemohl normální člověk pochopit, to o vzdálenosti při jednocení a já nevím co, jazyk, jakým to tam popisovali, nebyl určen mně. Z knihy o zahradničení jsem se z paměti naučila krátké pasáže, pokusila jsem si to představit a druhý den jsem se to venku snažila uplatnit: Takhle? Mysleli to takhle? Vždycky když mě napadlo, že Bagge možná stojí u okna a sleduje mě, přeběhl mi po zádech mráz. Že se tam škrábe na zátylku: Co to tam zase provádí? Ne, ne, ten ne! Zpočátku jsem si netroufala dělat nic složitějšího než trochu namátkou vytrhávat plevel ze záhonků. Teď jsem ostříhala trvalky tak, jak jsem si myslela, že se to má dělat, a přemýšlela jsem o tom, že bych zasadila cibuli. Autor knihy o zahradničení ale očividně předpokládal, že tohleto s tou cibulí každý čtenář zná, že všichni lidé na světě mají svoji malou zásobu cibule, kterou na jaře zasadí. Nechácala jsem to.

Shrabala jsem větve lísky a zvedla je na kolečko. Přejela jsem s tím nákladem zahradu a vysypala ho na hromadu kompostu. Zpoza tmavého mraku náhle vykouklo slunce,

nečekaně teplé a ostré. Posadila jsem se na kamennou zídku, abych si odpočinula, nastavila obličej paprskům. Zavřela jsem oči, natočila se ke sluníčku, zády k domu. Povzdechla jsem si. Napadlo mě, že práce na zahradě by pro mě vlastně možná mohla být to pravé, jenom jsem prostě nikdy dřív nedostala šanci, nenaučila jsem se to. To se rychle změní, žádné problémy s učením jsem přece jinak neměla, všechno jsem rychle chápala, nebyl důvod si myslet, že jsem nějaký zahradnický dyslektik.

Sedte úplně klidně, Allis, zaslechla jsem najednou za sebou neskutečně tiše.

Bezděčně jsem otočila hlavu a nechápavě se na něj podívala. Vykřikl, skočil po mně jako lev, ozval se ostrý zvuk čehosi, co rozdrtil náraz, přepadla jsem vpřed, na trávu, vůbec jsem netušila, co se děje a proč. Nedůstojně jsem klečela na všech čtyřech jako pes. On pustil kámen, který svíral v ruce. Popadl mě za ruku a táhl pryč, z adrenalinu se mi zamotala hlava, nadechla jsem se. Na zídce, kde jsem seděla, ležela zmije s roztríštěnou hlavou.

Nechtěl jsem vás vyděsit.

Nedokázala jsem ze sebe vypravit ani slovo. Srdce mi bušilo, nejistě jsem ustoupila.

Dívali jsme se na hada, který se nepatrně kroutil, dlouhý vzorovaný sval v křeči, v místech, kde bývala hlava, jen cosi světlého rozmělněného. Zachvěla jsem se.

To nebylo špatné, pípla jsem a cítila po těle studený pot.

Vzal hada za ocas, nic neřekl, zamířil přes stráž ke kraji lesa, had se mu pohupoval v ruce. Viděla jsem, jak tam nahore přidržel a zakryl zvíře kamenem. Pak zamířil k domu, přešel dvůr, stiskl kliku a zmizel.

Večer teď bývalo světlo o poznání déle. Vešla jsem do domu po návratu z vyjížďky na kole, při které jsem chtěla prozkoumat okolí. Nic k vidění tam nebylo. Pár domů, jinak jenom hlavní silnice s auty projíždějícími rachotivě kolem. Jediný kontakt s okolním světem pro mě představoval obchod a ani v obchodě jsem nevidala žádné lidi, pokaždé jenom tu stejnou starší ženu, která mě sledovala přes zahnutý orlí nos.

Dům byl stejně tichý a prázdný jako vždycky. Vědomí, že se tam nachází ještě nějaký člověk, který se vůbec nijak neprojevuje, jenom se třikrát denně ukáže u jídla, činilo dům snad ještě prázdnějším. Ve dřezu jsem opláchla zeleninu. Začala jsem ji krájet na vývar. Vůbec jsem netušila, co bych mu měla druhý den uvařit k večeři. Kdybych před měsícem, kdy jsem sedala na autobus, trochu víc přemýšlela, byla bych si přibalila nějakou kuchařku. Zašla jsem se podívat ke knihovně, jestli v policích na nějakou nenarazím. Prohlížela jsem si hřbety knih, ale nic jsem nenašla. Dům bez receptů, co je to za domov.

Otevírala jsem jeden po druhém šuplíky v kuchyni, pak dvířka skříněk. Úplně vzadu ve skřínce s kořením byla úzká modrá knížečka, které jsem si předtím nevšimla. Vytáhla jsem ji a pomalu listovala. Recepty zapsané tenkým černým perem. Krásný zkosený rukopis, byly tam kaše,

polévky, dezerty. Představovala jsem si ji, nezřetelnou drobnou postavu, je ke mně otočená zády, má snědý krk a tmavé vlasy stažené do drdolu, několik vlasů se jí jen tak vine podél ucha. Dospělá, krásná žena. Královna. Dospělá, napadlo mě, já snad nejsem dospělá? Zbloudilé dítě, to jsem já. U jednoho receptu jsem se zarazila, byla to asijská rybí polévka, zjistila jsem, že mám většinu přísad, které na ni budu potřebovat, a rozhodla jsem se, že si ji pro sebe zkusím uvařit k večeři. V hrnci jsem rozpálila olej, přidala jsem jarní cibulku, chilli a zázvor, zavonělo to. Přidala jsem bujon. V jiném hrnci jsem nechala pošírovat kousek tresky. Když jsem se tresku chystala přenést do misky s polévkou, zaslechla jsem ho přicházet, otevřely se dveře, zrudla jsem a v duchu zaklela, vyrušila jsem ho. Vykoukl, dělala jsem, že jsem si ho nevšimla.

Jak to tady voní.

To je jen taková polévka...

Aha.

Bude jí dost i pro vás, jestli budete chtít.

Vešel a posadil se ke stolu, jako by vyčkával, tím mě zaskočil. Byla jsem v jeho přítomnosti neohrabaná. Sešit s recepty jsem nacpala někam mezi prkýnka, nalila jsem polévku do misky a tu postavila před něj. Zavřel oči a přivoněl si, překvapeně ke mně zvedl hlavu. Já jedla svoji polévku vestoje u linky, on seděl. Ani jeden z nás nic neřekl. Když jsem se dívala, jak jí, cítila jsem radost a klid. Všechno snědl, nadechl se a odsunul se od stolu. Vstal a vzal misku, přišel ke mně, přistoupil až úplně ke mně, a položil misku na linku. Dívala jsem se do země, dokud nezmizel do svého pokoje, tváře mi hořely.

Všechny parapety v kuchyni okupovaly bylinky, které jsem plánovala vysadit, jakmile na ně bude dostatečně teplo. Už jsem si vyčistila takový menší závětrný roh zahrady. Pracovávala jsem se recepty v nalezené kuchařce. Několikrát se stalo, že když k němu pronikly vůně polévek, které jsem čas od času připravovala k večeři, vždycky s tím stejným udiveným výrazem vystrčil hlavu z pokoje. To jsme pak spolu jedli beze slova, on vsedě, já vestoje.

Výběr v obchodě byl víceméně pořád stejný, ubohý, ale sem tam se v chladicím boxu objevilo něco, co jsem prostě musela vzít. Jednou jsem tam našla celé kuře, určitě od některého z místních zemědělců. Bylo vypasené a vypadalo šťastně a bezpochyby celý život cupitalo někde venku. Nacpala jsem ho do brašny na kole a vyrazila k domovu. Doma jsem pak odsekla spodní části nohou a zamrazila si je na jindy na vývar, kuře jsem nasolila a schovala do lednice. Modlila jsem se k Bohu, aby si Bagge nechtěl ten den do ledničky už nic dát, říkal totiž, že nemá rád, když musí pořád něco řešit.

Když jsem mu druhý den ráno chystala snídani, nic neřekl. Poté, co se vrátil k sobě do pracovny, jsem s bušícím srdcem vytáhla kuře a nechala ho na lince, aby se zahřálo na pokojovou teplotu. Mrkve, půlka cibule, jeden řapík celeru, všechno jsem to nakrájela na větší kousky a hodila

do hrnce, odstříhla jsem pár snítek petržele a tymiánu, přidala česnek a bobkový list, na to úhledně položila kuře a přilila vodu. Za chvíli to začalo bublat, pravidelně jsem z vody sbírala pěnu. Ke konci jsem přihodila půlku badyánu, z tváře mi odkapávala sražená pára, vůně jako by mě štípala v nose, a zrovna ve chvíli, kdy jsem to gigantické kuře vyťahovala z hrnce, vyšel ven.

Co to sakra...

Nic jsem mu na to neodpověděla, nechala jsem kuře s významným plesknutím dopadnout na linku, jako kdyby za ten hluk mohlo ono a ne já. On se posadil ke stolu a gestem mi naznačil, ať si také sednu. Tahleta nejasná kuchyňská praxe se vplížila nějak postupně, nevěděla jsem, jak si to mám vysvětlit.

Allis, od té původní myšlenky jsme se už dostali nějak moc daleko. Říkali jsme tři jednoduchá jídla denně.

Čekal, že se nějak vyjádřím. Ruce měl položené na stole, měl je hrubé, nevypadaly jako ruce člověka, který prosedí celý den u psacího stolu.

Polkla jsem. Kuře na lince bylo silně cítit.

Řekl jsem to přece na začátku docela jasně. Mám pak výdaje pod kontrolou.

Sklopila jsem oči.

Co budete vařit? pohodil hlavou směrem ke kuřeti.

Mám takový dobrý recept, pronesla jsem pokorně.

Vstal. Pečlivě zasunul židli ke stolu a odešel do pokoje. Zavřel za sebou dveře. Já jsem zůstala ještě pár vteřin stát a dívala se na dveře. Nadechla jsem se. Otočila jsem se k lince. Když jsem to horké kuře porcovala, nepatrně se mi chvěly ruce.

Téhož dne jsem mu k večeři naservírovala kuřecí prso. Se zeleninou a česnekovou omáčkou, recept v knize jsem

dodržela do puntíku, blýskala se mu brada. Vydechl a odsunul se od stolu.

Když narazíte na něco podobného, můžete to klidně vzít, řekl stroze, vstal a zamířil k sobě.

Venku lilo jako z konve. Vstal od stolu a poděkoval za snídani. Setřela jsem stůl hadrem.

Náhodou..., řekla jsem. Mířil k sobě do pokoje, ale zarázil se.

Holínky na půjčení asi nemáte, že ne?

Ne, to bohužel nemám, odtušil.

Vaše žena nemá holínky, co bych si mohla půjčit?

Tak nějak divně se zatvářil a pak zavrtěl hlavou.

Můžete si půjčit moje. A vzít si do nich tlusté ponožky.

Šel ke mně, a když mě cestou do chodby míjel, zavadil o mě. Vrátil se se svými vysokými zelenými holínkami. Postavil je přede mě na zem. Poděkovala jsem. Když zmizel k sobě, docvaklo mi, že potřebuju ještě pláštěnku. Nejistě jsem zaklepala. Otevřel okamžitě.

Nebyla by tu pláštěnka, kterou bych...

Bohužel.

Že nemá ani pláštěnku, napadlo mě. V tomhle podnebí. Ona neexistuje.

Jakou nosíte velikost? zeptal se, když už jsem se otočila, že půjdu.

Cože?

Jestli chcete pracovat na zahradě, koupím vám je.

Čekal na odpověď.

Vždyť víte, jaké tu máme počasí. Zajedu pro ně do města.